

РЕШЕНИЕ

№ 22

гр. Велико Търново, 23.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ЯНКО ЯНЕВ**

Членове: **ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА**
ГАЛИНА КОСЕВА

при участието на секретаря **МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА**
като разгледа докладваното от **ЯНКО ЯНЕВ** Въззивно търговско дело № 20224001000318 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо от ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 42/08.08.2022 год., постановено по т. д. № 56/2021 г. по описа на Габровски окръжен съд е осъдено „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, ***** да заплати на Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** , обезщетение за претърпени от ПТП на 24.01.2020 г. вреди, както следва: сумата от 50 000 лв. обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 13.08.2021 г. - подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, както и законна лихва за забава върху сумата от 50 000 лв. за периода 08.04.2020 г. - 13.08.2021 г. в размер на 6 847.22 лв.; сумата от 3 058 лв. обезщетение за претърпени имуществени вреди от ПТП, ведно със законната лихва от 13.08.2021 г. - подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, както и законна лихва за забава върху сумата от 3 058 лв. за периода 08.04.2020 г. - 13.08.2021 г. в размер на 418.78 лв. Със същото решение е осъдено „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, ***** да заплати на Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** сумата от 100 лв. - разноси по делото. Осъдено е „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление:

гр. София, ***** да заплати по сметка на Окръжен съд- Габрово държавна такса от 2 413 лв. Осъдено е „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № да заплати на адв. И. С. от АК – Габрово адвокатско възнаграждение в размер на 3 450 лв., на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА.

Постъпила е въззивна жалба от „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, чрез адв. В. П. от САК против Решение № 42/08.08.2022 год., постановено по т. д. № 56/2021 г. по описа на Габровски окръжен съд.

В същата се излага, че решението в осъдителната му част за сумата над 35 000 лв. (неимуществени вреди) и за сумата над 1 000 лв. (имуществени вреди) било неправилно и необосновано относно присъдените обезщетения за неимуществени и имуществени вреди и относно възражението за съпричиняване на вредоносния резултат, както и постановено при съществени процесуални нарушения.

Излага се, че първоинстанционният съд неправилно приложил разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, като присъденото обезщетение за неимуществени вреди било завишено с оглед принципа на справедливостта и трайната съдебна практика, както и при определяне на обезщетението не били съобразени конкретните в случая обстоятелства и поведението на пострадалия относно продължителността на оздравителния процес. Освен това присъденото обезщетение не съответствало на обема, интензитета и продължителността на търпените вреди. Неправилно било определено и обезщетението за имуществените вреди. Неправилно била приложена и разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД за съпричиняване на вредоносния резултат с оглед превратното тълкуване на чл. 113 от ЗДвП.

Претендира се да се отмени съдебния акт в обжалваната му част и да се постанови друг, с който да бъде отменено присъденото обезщетение над размера от сумата от 35 000 лв. – неимуществени вреди и сумата от 1 000 лв. – имуществени вреди, ведно със законните последици. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, *****, чрез адв. И. С. от АК – Габрово.

В същият се излага, че въззивната жалба е неоснователна, а в някои възражения в нея – недопустими. Излага се, че присъденото от първоинстанционния съд обезщетение за неимуществени вреди е справедлив. По отношение възраженията за присъденото обезщетение за имуществени вреди се твърди недопустимост на същите, като преклудирани. Оспорва се и неправилното приложение на разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД.

Първоинстанционният съд е приел, че са установени всички правопораждащи спорното материално право юридически факти, като съобразно уредените в чл. 52 от ЗЗД критерии за справедливост заместващото обезщетение за причинени неимуществени вреди от настъпване на процесното застрахователно събитие е в размер на сумата от 50 000 лв. Счел е, че са налице предпоставките и за присъждане на сумата от 3 058 лв. – имуществени вреди. Съобразявайки разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е приел, че не е налице

съпричиняване от страна пострадалия. Счел е, че лихвата за забава се дължи от 08.04.2020 г. по правилото на чл. 429, ал. 3 от КЗ.

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбите.

Първоинстанционното решение е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал. 1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбата, обсъди доводите на противната страна, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното от фактическа и правна страна, във връзка с наведените във въззивните жалби пороци на оспорения съдебен акт:

Пред първоинстанционният съд е предявени осъдителни иски (за имуществени и неимуществени вреди) с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, във вр. с чл. 45, ал. 1 от ЗЗД.

Искът с правна квалификация чл. 432, ал. 1 от КЗ е за заплащане на обезщетение за имуществени и/или неимуществени вреди от пострадало лице или неговите наследници срещу застраховалия гражданската отговорност на делинквента. Фактическият състав, от който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща: застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил имуществени и/или неимуществени вреди, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между делинквента и ответника - застраховател.

Съгласно чл. 498, ал. 3 от КЗ допустимостта на прекия иск против застрахователя е обвързана с наличието на започната процедура по доброволно уреждане на отношенията между пострадалия при ПТП и застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и изтичането на тримесечен срок от предявяването на претенцията пред застрахователя или пред негов представител. Не се спори, че на 08.04.2020 г. Е. Ф. Ф. е предявил претенциите си за изплащане на застрахователно обезщетение в размер на 50 000 лв. – неимуществени вреди и 3 058 лв. – имуществени вреди, по които не е постигнато споразумение (т.е. застрахователят не е платил в срока по чл. 496).

Както посочихме по-горе, въззивният съд действа при условията на чл. 269, изр. второ от ГПК, поради което той следва да се произнесе само по релевираните във въззивната

жалба възражения. Освен това обжалваното решение е влязло в законна сила в частта, в която е уважен искът за заплащане на застрахователно обезщетение за причинени неимуществени вреди за сумата от 35 000 лв. и в частта, в която е уважен искът за заплащане на застрахователно обезщетение за причинени имуществени вреди за сумата от 1 000 лв. (в частта, в която първоинстанционното решение не е обжалвано), основанийето (правопораждащите спорните материални права юридически факти) на предявения осъдителен иск е установено със сила на пресъдено нещо. Следователно, правният спор, пренесен пред настоящата съдебна инстанция с въззивната жалба, се съсредоточава върху обстоятелството дали първоинстанционният съд правилно е приложил критериите за справедливост, уредени в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, при определяне размера на заместващото обезщетение, правилно ли е приложил и разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, както и правилно ли е определен началния момент, от който се дължи лихва за забава от застрахователя.

В случая не е налице възражение на ответника за необоснованост на първоинстанционното решение и в този смисъл въззивният съд следва да се приеме за установени следните правопораждащи спорното материално право юридически факти: че чрез своето противоправно и виновно поведение застрахованият водач на процесното МПС – Т. Д. И. е причинил на Е. Ф. Ф. телесни увреждания (счупване в средната трета на дясната бедрена кост и многофрагментно счупване на главата и шийката на дясната раменна кост) и че през релевантния период ответникът е обезпечавал деликтната отговорност на процесния лек автомобил – управляван от Т. Д. И., чрез сключване на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. В т. см. - т. 3 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС на РБ: „Въззивният съд може да приеме определена фактическа констатация за необоснована само при наличие на оплакване за необоснованост на първоинстанционното решение в тази му част. Необходимост от ново установяване на факт пред въззивния съд възниква и когато доказването на този факт е извършено в нарушение на съдопроизводствените правила и въззивната жалба съдържа оплакване за това“.

Ответникът поддържа и възражението за съпричиняване (чл. 51, ал. 2 от ЗЗД) релевирано в първоинстанционното производство.

От заключението на допуснатата и изслушана съдебна автотехническа експертиза се установява, че процесното ПТП на 24.01.2020 г. е протекло в гр. Габрово, на ул. „Никола Войновски“, по която се е движил лек автомобил марка „Honda“, с рег. № ЕВ 15****, с водач Т. Д. И., като автомобилът се е движил в посока от центъра на града към с. Мечковица, със скорост $12,5 \text{ м/с} = 45 \text{ км/ч}$. Когато е на разстояние 52,4 м., пешеходецът Е. Ф. Ф. предприема

пресичане на платното за движение срещу № 89 (от ляво на дясно спрямо посоката на движение на автомобила), изминавайки около 7 м. със скорост $1,67 \text{ м/с} = 6,0 \text{ км/ч}$, при което траекториите на автомобила и пешеходеца се пресичат. В следствие на това възниква ПТП между автомобила и пресичащия. Когато пешеходецът започва пресичане на пътното

платно, л.а. „Хонда“ се е намирал на 52,4 м. от мястото на удара. Няма данни за промяна на скоростта преди удара. Вещото лице дава заключение, че водачът на л.а. „Хонда“ е могъл да предотврати ПТП чрез спиране, намаляване на скоростта на движение или чрез заобикаляне на пешеходеца. В момента на започване на пресичането, това е било безопасно за пешеходеца. От своя страна пешеходецът също е имал видимост към автомобила и е могъл да изчака преминаването му. Двата участници в ПТП са имали видимост над 80 м. един спрямо друг. В района на ПТП няма вертикална маркировка, като хоризонталната маркировка е единична прекъсната осева линия, която след това преминава в непрекъсната. В близост до ПТП не е имало пешеходна пътека.

От показанията на св. Т. З. – съсед на ищеца се установява, че е веднага след инцидента ищецът бил разстроен, плачел, не знаел какво ще прави, казал, че е по-добре да умре, бил в болницата, където претърпял две операции – на рамото и ключицата. В болницата не можел да става и да се обслужва. Свидетеля и неговият съсед Г. (св. А.), обували ищеца, тъй като той не можел да се преоблече, в банята ходел с количка, сам не можел. Оставили го още един месец в болницата, защото нямало кой да го гледа. Като го изписали, не можел да ходи и Г. го взел при себе си в продължение на над един месец, за да го гледа. Бил на легло, не можел да се движи и да се къпе сам. Като се преместил вкъщи, също не можел да се обслужва, предвиждал се с патерици, като минали три месеца, докато ищеца започне сам да се обслужва. Не ходел на раздвижване, защото нямало кой да го кара. Живеел сам. Сега не можел да движи ръката си и с крака си едва движел. По-рано ходел да обръща места, но сега не можел. Не можел да извършва физически труд, да цепи дърва. Преди катастрофата карал колело, бил як, бил много здрав. Сега не може да кара колело, ползвал го за количка. Когато нямал колело, ползвал патерица, за да се подпира.

От показанията на св. Г. А. – приятел на ищеца се установява, че посетил ищеца в болницата на следващия ден след инцидента. Ищецът не можел да става, да ходи до тоалетна, не можел да се храни, не можел нищо да прави, тъй като имал счупени – рамо и крак, като той му помагал. Над месец след като бил изписан от болницата, ищецът живял при А.. Не можел да се движи с патерица, защото рамото му било счупено. Едва от средата на април започнал да стъпва на крака си. Купил му колело, за да го тика и да се подпира. Около 40 дни не можел да ходи. Заявява, че през последните 10 дни започнал леко да стъпва на крака. Сега не можел да движи ръката си, с крака бил по-добре. Преди това обръщал местата на хората, цепел дърва, събирал желяза, но сега не можел да върши тази работа. Минал ТЕЛК и го пенсионирали.

От показанията на св. Т. И., управлявал автомобила, участвал в ПТП, се установява, че слънцето го заслепило и не виждал нищо. Пешеходеца виждал в последния момент, когато бил на предната дясна част на колата. Натиснал спирачките. Сочи като скорост на движение между 20 и 40 км/ч, най-много. Полицайте констатирали на място, че няма спирачен път. Заявява, че там имало заведение, но нямало пешеходна пътека.

Свидетелските показания, макар и повърхностни, касаят лично възприети от свидетелите факти, показанията са житейски логични, не се опровергават от доказателства

по делото и съдът счита, че същите могат да бъдат кредитирани.

На обезщетяване подлежат всички вреди – имуществени и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от непозволеното увреждане (деликта).

Трайната съдебна практика, като напр. ППВС № 4/1968 г. на Върховния съд, както и по-новата такава (напр. Решение № 184/08.11.2011 г. по т. д. 217/2011 г. на ВКС на РБ, II т. о., Решение № 83/06.07.2009 г. по т. д. 795/2008 г. на ВКС на РБ, II т. о. и др.) е категорична, че „справедливостта“ по чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а се изпълва със съдържание и смисъл при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди, винаги и само когато се подхожда конкретно към случая, при съобразяване с всички правнозначими факти и обстоятелства, понеже следва да се обоснове връзката между конкретно установените увреждания и защо съдът приема, че съответния размер на присъжданото обезщетение за неимуществени вреди е справедлив.

Съгласно т. II на ППВС № 4/1968 г. при определяне на същото съдът следва да съобрази възрастта на увредения, общественото му положение и отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение за неимуществени вреди.

При определяне размера на обезщетението е необходимо да се отчете начинът на извършването на противоправното деяние, претърпените от ищеца болки и страдания вследствие на причинените му травматични увреждания, периодът за пълното възстановяване, неговата възраст, причинените му неудобства и дискомфорт при социалните контакти, социално-икономическите условия в страната към момента на настъпване на застрахователното събитие - началото на 2020 г., както и високият нормативно определен лимит на обезщетението за настъпили неимуществени вреди, виновно причинени от застраховано лице по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите – в размер до 10 420 млн. лв., независимо от броя на пострадалите лица (арг. чл. 492, т. 1 от КЗ – в релевантната редакция на тази правна норма). Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 от ЗЗД – по справедливост от съда.

В случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че от процесното ПТП ищецът е претърпял счупване в средната трета на дясната бедрена кост и многофрагментно счупване на главата и шийката на дясната раменна кост, които травми са причинили трайно затрудняване на движението на двата крайника за срок около три месеца; наложило се е приемането на болкоуспокояващи препарати; продължителен болничен престой за над един месец; неудобства в ежедневието си, както и нужда от чужда помощ за обслужване, тъй като ищецът определен период (3-4 месеца) бил на легло и едва по-късно започнал да става; периода на оздравителният процес, продължил около три месеца; периода за възстановяване на работоспособността с минимален срок от две години; констатацията, че подобрение във функциите на ръката и крака след време ще настъпят, но тези функции ще останат ограничени; напредналата му възраст (почти на 60 години при настъпване на злополуката);

определения процент трайна загуба на трудоспособност; посттравматично стресово разстройство, отражението върху психиката му във връзка с претърпяното ПТП, както и ограничаването на социалните му контакти и възможността да реализира доходи с тежък физически труд, каквото е правил преди инцидента.

При така изяснените правнорелевантни факти въззивният съд приема, че заместващото обезщетение на ищеца за причинените му от противоправното поведение на делинквента неимуществени вреди е в размер на 50 000 лв. Законодателят е определил висок нормативен максимум на застрахователното обезщетение за причинените от застрахованото лице неимуществени вреди – в размер на 10 420 млн. лева при причиняване - на неимуществени и имуществени вреди при всяко едно застрахователно събитие – арт. чл. 492, т. 1 от КЗ. Следователно, по този начин той е целял заместващото обезщетение да отговаря на действително претърпените болки и страдания. Заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат подтиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. В този смисъл съобразно общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – началото на 2020 г., и наложилите се морални норми в обществото, респ. съобразно съдебната практика справедливият размер за заплащане на заместващо обезщетение при подобни травматични увреждания, посочени по-горе е в размер на 50 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди за ищеца Е. Ф. Ф..

Гореизложеното налага извода, че възражението на въззивника за прекомерност на присъденото обезщетение е неоснователно.

Относно въведеното от ответника възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца, настоящата инстанция намира същото за основателно.

В материалноправната норма - чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, като намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. Съпричиняването на вредоносния резултат изисква да се отчита не само факта на извършено от страна на пострадалия нарушение на правилата за движение по пътищата, но и дали нарушенията са в пряка причинна връзка с вредоносния резултат (В т. см. - Решение № 135/31.10.2011 г., постановено по т. д. № 971/2010 г. на ВКС на РБ). За да е налице съпричиняване не е необходимо пострадалият да има вина за увреждането. В конкретния казус ответникът извежда приноса на пострадалия от посочените в жалбата обстоятелства – нарушение на чл. 113 от ЗДвП. На основание чл. 154 от ГПК в тежест на ответника е да докаже с всички допустими и относими доказателства съпричиняването на вредите от страна на пострадалия. От него застрахователят черпи благоприятни правни последици и при недоказването му, следва да се приеме, че не са се осъществили твърдените факти по съпричиняването на вредите. С оглед релевираното възражение на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия е необходимо да се обсъдят

заклучението на допуснатата и приета автотехническа експертиза, местоположението на пострадалия Е. Ф. на платното за движение към момента на настъпване на произшествието и показанията на свидетеля Т. И., управлявал автомобила, причинил ПТП. Не е спорно, че Ф. е бил пешеходец по смисъла на чл. 107 от ЗДвП и в това си качество е участник в движението. От заключението на автотехническата експертиза, се установява, че ищецът е пресичал пътното платно, където се е движел лекият автомобил и където е настъпил удара. Установено е по делото, че там не е имало пешеходна пътека, по която да премине пострадалият. Движението по ул. „Никола Войновски“ в гр. Габрово е двупосочно с по една пътна лента във всяка посока. Нормите, установяващи поведението на пешеходците като участници в движението са императивни и са създадени в обществен и частен интерес. Те имат за цел да предпазят всички участници в движението от пътни инциденти, да създадат безопасност за пешеходците като по-уязвимия участник в движението. Нормата на чл. 113, ал. 1 от ЗДвП изрично предвижда, къде пешеходците трябва да пресекат платното за движение при спазване на определени правила. А когато в близост до тях няма пешеходна пътека и пътят е двулентов и двупосочен, те трябва да пресичат извън определените за това места като се съобразят, преди да навлязат на платното за движение, с разстоянието до приближаващото ППС, да не удължават пътя си и времето на пресичане, да не спират без необходимост на платното за движение и да не преминават през парапети и ограждения (ал. 2 на чл. 113 ЗДвП). По делото безспорно е установено, че водачът на МПС се е движел направо по ул. „Никола Войновски“. Пешеходецът е започнал пресичането на платното за движение от ляво на дясно по посоката на движението на автомобила. Участъкът от пътя, където е станало пътното произшествие, е прав, като видимостта в района на произшествието е била над 80 м. един спрямо друг за двамата участници в процесното ПТП. От заключението на вещото лице се установява, че не е имало нещо, което да попречи на водача да възприеме навреме пресичащия ищец и обратно. Неговата скорост на движение е била 45 км/ч, както преди, така и в момента на удара. Опасната му зона на спиране е 26,4 м., а отстоянието му от мястото на удара е 52,4 м. Т.е. ударът е бил предотвратим при приемане на адекватни действия за спиране, намаляване на скоростта или заобикаляне на пешеходеца. Следователно субективното поведение на водача е причина за настъпване на удара. Той е нарушил: чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от ЗДвП, като не е контролирал управляваното от него превозно средство и е нарушил задължението, вменено му от закона, да намали скоростта и в случай на необходимост да спре, когато възникне опасност за движението; правилата за движение по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДвП – с поведението си не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората; чл. 5, ал. 2, т. 1 от ЗДвП – да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците; чл. 116 от ЗДвП – водачът на пътнопревозно средство е длъжен да бъде внимателен към пешеходците. Съдът не кредитира показанията на свидетеля Т. И. относно скоростта на движение, тъй като той е заинтересуван тя да е разрешената от закона. Преценката му е субективна и поради това поставя под съмнение нейната достоверност. Относно скоростта на движение на автомобила съдът дава вяра на заключението на вещото лице, което обективно и съобразно научните правила я е определил, като е взел под внимание обективни фактори. Водачът на лекия

автомобил с поведението си е нарушил посочените императивни норми на закона и поради това действието му е противоправно. Той е следвало да очаква възможност на пътя да се появи препятствие, включително пешеходец, да бъде с повишено внимание, както изисква чл. 116 от ЗДвП. От друга страна Е. Ф. като участник в движението също следвало да спазва разпоредбите на закона, регламентиращи неговото поведение на пътя. Пресичането се е осъществило на необозначено за целта място. Както посочихме по-горе, законът дава право на пешеходците да пресичат платното за движение и извън определените за целта места – чл. 113, ал. 2 от ЗДвП. При упражняване на правото на пешеходеца да пресече платното за движение обаче, той е длъжен да се съобрази с общите ограничения и забрани по чл. 113, ал. 1, т. т. 1, 2 и 4 и чл. 114, т. т. 1 и 2 от ЗДвП. В настоящия случай поведението на пешеходеца е било обусловено от неправилната му преценка и нарушаването на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП, според който той е следвало преди да навлезе на платното за движение, да се съобрази с приближаващите се пътни превозни средства. Както се сочи в ТР № 2/22.12.2016 г. на ОСНК на ВКС законът предоставя право на пешеходците да пресичат платното за движение и извън определените за целта места, като на това право не съответства задължение на водачите на пътни превозни средства да ги пропуснат. Пострадалият Е. Ф., пресичайки двулентов път в населено място, където в близост няма пешеходна пътека (което по принцип е разрешено, съгласно чл. 113, ал. 2 от ЗДвП), не се е съобразил с приближаващото превозно средство, с което е допуснал нарушение на правилата за движение на пешеходците по чл. 113, ал. 2 във вр. чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП. Ищецът сам се е поставил в завишен риск, като се е появил на пътното платно в лентата за движение на автомобила. Поведението на ищеца е противоправно и е в причинна връзка с инцидента и телесните повреди. Правно дължимото поведение от страна на пешеходеца е да спазва правилата за движение по пътищата като по този начин осигурява собствената си безопасност. Ето защо, съдът намира, че е налице принос на пострадалия за настъпване на процесното ПТП, и той е съществен. Именно това поведение на пострадалия е в пряка причинна връзка с настъпване на ПТП и без което поведение ПТП-то не би настъпило, респективно – не биха настъпили и претърпените увреждания. Това е онова конкретно действие на пострадалия, което по безспорен начин обективно е допринесло за настъпване на вредоносния резултат. Преценката за наличие на съпричиняване се извежда именно с оглед на това, че увреждането не би било причинено, ако пострадалият не бе пресякъл платното за движение, съобразявайки се с приближаващото МПС. По тези съображения настоящият състав не споделя извода на първостепенния съд, че не е налице съпричиняване, в каквато насока доводите във въззивната жалба се явяват основателни. С оглед установеното съпричиняване, това следва да окаже влияние върху дължимото обезщетение, като същото бъде намалено според степента на приноса на ищеца. С оглед на това, че отговорността на водачите на МПС за осигуряване на безопасност на движението е завишена спрямо тази на пешеходците (чл. 5, ал. 2, т. 1 и чл. 116 ЗДвП), включително чрез вмененото им задължение да избират подходяща скорост на движение, при която при поява на препятствие на пътя да могат безпроблемно да реагират. Водачът е имал задължение, съобразно чл. 116 от ЗДвП, да бъде предпазлив към пешеходците, имал е обективна

възможност да предприеме действия за преустановяване движението на автомобила и да спре преди мястото на удара, въпреки това, водачът не е предприел своевременно аварийно спиране. Ако водачът бе изпълнил задължението си да бъде предпазлив към пешеходците, ако своевременно бе изпълнил задължението си по чл. 20, ал. 2, изр. 2 от ЗДвП да намали скоростта и при необходимост да спре, когато възникне опасност за движението, произшествието би било предотвратено. При определяне на обема на съпричиняване следва да се съобрази в каква степен поведението на двамата участници в ПТП е допринесло за настъпването на деликта или увреждането на ищеца. В този смисъл съдът съобразява много по-голямата отговорност на водача на МПС, който винаги следва да съобразява управлението на своя автомобил с необходимостта от предпазване на по-уязвимите участници в движението - пешеходците - в този смисъл са изричните разпоредби на чл. 20 и чл. 116 от ЗДвП. Особено повишено внимание се изисква от водачите на МПС на места, на които традиционно може да се очаква поява на пешеходци, дори и на немаркирани за целта места - край спирки на градския транспорт, покрай училища и т. н. В случая инцидентът е настъпил близо до заведение за бързо хранене. Същевременно, приносът на пешехода е по-малък от приноса на водача за настъпване на процесното ПТП, тъй като водачът е имал обективна възможност да възприеме пешехода от достатъчно разстояние, още от момента, в който същият е предприел пресичане на пътното платно, като в този момент пешеходецът се е намирал извън опасната зона за спиране на автомобила. Ето защо, съдът възприема, че приносът на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат е 25 %. Размерът на съпричиняването е съобразен с това, че нарушенията на водача на МПС са няколко и превишават по тежест това на пешехода.

Относно релевираното от застрахователя възражение - не се установи пострадалият да е имал заболявания, които да са дали сериозно отражение върху възприятията му във връзка със заобикалящата го действителност, които да са дали отражение върху нормалното му предвиждане.

По изложените съобщения, съдът приема, че предявеният от Е. Ф. Ф. против „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, гр. София иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е основателен и доказан до размер на 37 500 лв. (50 000 лв. - 25 % - съпричиняване).

По отношение на претендираните имуществени вреди се установи от представените по делото писмени доказателства: фактура от МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД – гр. Габрово от 06.02.2020 г. за заплащане на потребителска такса на ден за сумата от 58 лв., фактура от МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД – гр. Габрово от 30.01.2020 г. за заплащане на медицински изделия, издадени на Е. Ф. Ф., че за проведеното лечение на същия е била заплатена сумата от 3 058 лв. В тази връзка неоснователно се явява възражението, че представените по делото документи не установяват, че описаните в тях дейности са във връзка с настъпилото ПТП. Датите на тяхното издаване (няколко дни след настъпване на ПТП) и описаните в тях медицински разходи налагат логичния и обоснован извод, че те са във връзка с установеното по делото лечение на Е. Ф. Ф. в МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД – гр. Габрово за времето от

24.01.2020 г. до 06.02.2020 г. Горното се потвърждава и от заключението на съдебно-медицинската експертиза, съгласно което описаните във фактурите разходи са относими към лечението на причинените на ищеца травми вследствие на процесното ПТП.

Установеното съпричиняване на вредите от пострадалия, следва да бъде съобразено при определяне размера на обезщетението за имуществени вреди. Поради това претенцията, която е заявена в размер на 3 058 лв., следва да бъде уважена до размер от 2 293.50 лв. (3 058 лв. - 25 % - съпричиняване).

В останалата част предявените искове с правно основание чл. 432, ал. 1 от Кодекса за застраховането са неоснователни и недоказани.

В нормативната уредба в новия КЗ е възприет подхода да се разграничи отговорността на застрахователя от тази на причинителя на деликта, при регулиране отговорността за неточното изпълнение във времево отношение изпълнение на задължението да се заплати застрахователно обезщетение. Макар деликвента да е задължен от датата на увреждането – чл. 84, ал. 3 от ЗЗД, застрахователят е отговорен за лихвите за забава не по общото правило в ЗЗД, а по специалните правила на КЗ, а именно: чл. 493, ал. 1, т. 5 във вр. с чл. 429, ал. 2, т. 2 във вр. с ал. 3 от КЗ, които предвиждат, че застрахователят покрива отговорността за лихвите за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице, тези лихви се включват в застрахователното обезщетение и се плащат от застрахователя в рамките на лимита на неговата отговорност – застрахователната сума. По отношение на началния момент на дължимост, е прието, че от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна.

В случая най-ранната дата, за която са налице доказателства, че застрахователят е уведомен за настъпване на застрахователното събитие е 08.04.2020 г., от когато датира заявлението на пострадалия за заплащане на обезщетение.

Предвид гореизложеното съдът приема, че претендираната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди (37 500 лв.) е основателна, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 в размер на 5 031.25 лв., както и от датата на предявяване на исковата молба (13.08.2021 г.) до окончателното ѝ изплащане. Основателна е и претендираната лихва върху обезщетението за имуществени вреди (2 293.50 лв.) е основателна, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 в размер на 307.70 лв., както и от датата на предявяване на исковата молба (13.08.2021 г.) до окончателното ѝ изплащане. Законната лихва е изчислена с помощта на <https://www.calculator.bg/>. В останалата част претенциите са неоснователни.

Съобразно направеното искане и изхода на спора пред въззивната инстанция ответното дружество следва да заплати на адв. И. С. от АК – Габрово направените по делото разноски за първоинстанционното производство в размер на 1 855.55 лв. и за въззивната инстанция в размер на 3 941.85 лв., или общо за двете инстанции в размер на 5 797.40 лв., представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл.

38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 и 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно уважената част на иска.

Ответното дружество следва да заплати на ищеца направените от него разноски в размер на 75 лв., съобразно уважената част на иска, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Ответникът има право на разноски, съразмерно на отхвърлената част на иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК. Т.е. съобразно направеното искане и изхода на спора ищецът следва да заплати на ответното дружество направените по делото разноски, представляващи разноски за юрисконсултско възнаграждение и държавна такса за въззивната инстанция в размер на 123 лв., и направените разноски за първоинстанционното производство в размер на 213.75 лв., вкл. и юрисконсултско възнаграждение, или общо за двете инстанции в размер на 336.75 лв., съобразно отхвърлената част на иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Неоснователно е възражението на ответното дружество за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение от процесуалния представител на ищеца, доколкото същото е определено в минимума на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

При този изход на спора и обстоятелството, че ищецът е освободен от заплащане на държавна такса, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК таксата върху уважения размер на претенциите следва да се заплати от осъдения ответник. Така при размер на уважената претенция от 37 500 лв., то дължимата държавна такса съгласно чл. 1 от Тарифа за държавните такси, които съдилищата събират по ГПК, е в размер на 1 591.74 лв. – за първоинстанционното производство и 795.87 лв. – за въззивното производство.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. трето от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА Решение № 42/08.08.2022 год., постановено по т. д. № 56/2021 г. по описа на Окръжен съд - Габрово, **В ЧАСТТА**, с която е уважен предявеният от Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** против „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, иск за сумата от 37 500 лв. до сумата от 50 000 лв. (неимуществени вреди), законната лихва върху тази сума, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 от 5 031.25 лв. до 6 847.22 лв. и иск за сумата от 2 293.50 лв. до 3 058 лв. (имуществени вреди), законната лихва върху тази сума, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 от 307.70 лв. до 418.78 лв., както и **В ЧАСТТА** за разноските, вместо което

ПОСТАНОВИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** против „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на

управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, иск за разликата над уважения размер от 37 500 лв. до 50 000 лв., обезщетение за претърпени от ПТП на 24.01.2020 г. неимуществени вреди, както и претенцията за законната лихва върху тази сума, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 от 5 031.25 лв. до 6 847.22 лв., като неоснователни и недоказани.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** против „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, иск за разликата над уважения размер от 2 293.50 лв. до 3 058 лв., обезщетение за претърпени от ПТП на 24.01.2020 г. имуществени вреди, както и претенцията за законната лихва върху тази сума, считано от 08.04.2020 г. до 13.08.2021 от 307.70 лв. до 418.78 лв., като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, да заплати на адв. И. Н. С. от АК – Габрово, гр. Габрово, ***** направените по делото разноски пред двете инстанции в размер на 5 797.40 (пет хиляди седемстотин деветдесет и седем лв. и 40 ст.) лв., представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, да заплати на Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** направените по делото разноски пред двете инстанции в размер на 75 (седемдесет и пет) лв., на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА Е. Ф. Ф., ЕГН ***** от гр. Габрово, ***** да заплати на „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, направените по делото разноски пред двете инстанции в размер на 336.75 (триста тридесет и шест лв. и 75 ст.) лв., на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, да заплати в полза на съдебната власт по сметка на Окръжен съд – Габрово сумата от 1 591.74 (хиляда петстотин деветдесет и един лв. и 74 ст.) лв., на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК.

ОСЪЖДА „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от Б. И. и Р. М. – изп. директори, да заплати в полза на съдебната власт по сметка на Апелативен съд – Велико Търново сумата от 795.87 (седемстотин деветдесет и пет лв. и 87 ст.) лв., на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република

България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____